

Αρχική σελίδα>Επιπτώσεις της έξαρσης της νόσου COVID-19 στον τομέα της δικαιοσύνης>

Ο αντίκτυπος της νόσου COVID-19 σε αστικές υποθέσεις και υποθέσεις αφερεγγυότητας

Ο αντίκτυπος της νόσου COVID-19 σε αστικές υποθέσεις και υποθέσεις αφερεγγυότητας

Ο κορονοϊός έχει προκαλέσει κρίση η οποία δεν γνωρίζει σύνορα και επηρεάζει όλους τους τομείς της ζωής μας. Η ευρωπαϊκή πολιτική δικαιοσύνη δεν αποτελεί εξαίρεση από την άποψη αυτή.

Η πανδημία COVID-19 έχει επηρεάσει το δικαστικό σώμα, τις εθνικές αρχές και τους επαγγελματίες του νομικού κλάδου, καθώς και τις επιχειρήσεις και τους πολίτες. Η σελίδα αυτή είναι αφιερωμένη στην επισκόπηση των σχετικών μέτρων που λαμβάνονται εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αντιμετώπιση της πανδημίας σε σχέση με τις διαδικασίες αστικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένου του οικογενειακού και του εμπορικού δικαίου, και με το πτωχευτικό δίκαιο (δίκαιο περί αφερεγγυότητας).

Δεδομένου ότι η κατάσταση μεταβάλλεται με ταχύτητα και οι πληροφορίες σχετικά με το θέμα αυτό είναι ακόμη ρευστές, η παρούσα σελίδα θα επικαιροποιείται τακτικά, ώστε να αντικατοπτρίζει τις νέες εξελίξεις. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην παρούσα σελίδα παρέχονται και τηρούνται από τα εθνικά σημεία επαφής του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου για αστικές και εμπορικές υποθέσεις.

Για να λάβετε πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα που λαμβάνονται σε σχέση με άλλους τομείς του δικαίου, μπορείτε να συμβουλευθείτε την ακόλουθη σελίδα:

Επιπτώσεις της έξαρσης της νόσου COVID-19 στον τομέα της δικαιοσύνης.

Το Συμβούλιο της Ευρώπης δημιούργησε επίσης ιστοσελίδα για τα εθνικά μέτρα που λαμβάνονται στον τομέα της δικαιοσύνης εξαιτίας της πανδημίας COVID-19. Μπορείτε να συμβουλευθείτε τη σελίδα [εδώ](#).

ΑΣΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

Ενδέχεται να υπάρχουν περιπτώσεις στις οποίες οι πολίτες και οι επιχειρήσεις πρέπει να προβούν σε κάποια διαδικαστική πράξη στο πλαίσιο διασυνοριακής υπόθεσης, αλλά δεν μπορούν να το πράξουν λόγω των έκτακτων μέτρων που έχουν ληφθεί σε κράτος μέλος της ΕΕ προκειμένου να αντιμετωπιστεί η εξάπλωση της νόσου COVID-19. Τα μέτρα αυτά ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα: την πλήρη ή μερική αναστολή της λειτουργίας των δικαστηρίων και των αρχών που ενδέχεται να χρειάζονται οι πολίτες και οι επιχειρήσεις, προσωρινή αδυναμία εξασφάλισης νομικής βοήθειας (του ευεργετήματος της πενίας), δυσκολία πρόσβασης σε πληροφορίες που παρέχονται υπό κανονικές συνθήκες από τις αρμόδιες αρχές, άλλα πρακτικά ζητήματα, όπως για παράδειγμα καθυστερήσεις στην εκτέλεση απόφασης σε διασυνοριακό πλαίσιο ή στην επίδοση ή κοινοποίηση δικαστικού εγγράφου, ή προσωρινές προσαρμογές όσον αφορά την επικοινωνία με το κοινό (μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, τηλεφώνου ή παραδοσιακού ταχυδρομείου).

Για περισσότερες πληροφορίες, συμβουλευθείτε τις ιστοσελίδες του Υπουργείου Δικαιοσύνης του κράτους μέλους για το οποίο χρειάζεστε πληροφορίες.

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ COVID-19 ΣΤΙΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ

Οι προθεσμίες που προβλέπονται στην ενωσιακή νομοθεσία όσον αφορά αστικές δικαστικές και εμπορικές υποθέσεις δεν θίγονται άμεσα από τα ειδικά μέτρα που λαμβάνουν τα κράτη μέλη.

Οι περισσότερες προθεσμίες που διέπονται από το δίκαιο της ΕΕ δεν έχουν άμεσες συνέπειες όταν λήγουν [1], και, στις περισσότερες περιπτώσεις, η λήξη τους δεν έχει άμεσες συνέπειες για τις αρχές, τα δικαστήρια και τους πολίτες, πέραν των ενδεχόμενων καθυστερήσεων που προκύπτουν.

Σε ορισμένες άλλες περιπτώσεις, οι ενωσιακές πράξεις που καθορίζουν συγκεκριμένες προθεσμίες μπορεί επίσης να προβλέπουν, σε εξαιρετικές περιστάσεις, εξαιρέσεις [2], οι οποίες θα μπορούσαν να καλύψουν την τρέχουσα έκτακτη κατάσταση, όταν, για παράδειγμα, η λειτουργία των αρχών ή των δικαστηρίων έχει διαταραχθεί σοβαρά ή ακόμη και διακοπεί πλήρως.

Ωστόσο, η παρέλευση άλλων προθεσμιών που προβλέπονται από ενωσιακές πράξεις μπορεί να στερήσει από τους πολίτες ή τα δικαστήρια τη δυνατότητα να προβούν σε διαδικαστικές πράξεις, όπως η άσκηση έφεσης κατά απόφασης, με μη αναστρέψιμες επιπτώσεις στις δικαστικές διαδικασίες [3] και χωρίς η συγκεκριμένη ενωσιακή πράξη να προβλέπει δυνατότητα παράτασης ή παρέκκλισης. Σε περιπτώσεις αυτού του είδους, δεν μπορεί να θεωρηθεί εκ των προτέρων ότι οι περιστάσεις που προέκυψαν από την παρούσα κρίση δικαιολογούν παρέκκλιση από τους εφαρμοστέους ενωσιακούς κανόνες περί προθεσμιών. Ταυτόχρονα, είναι σαφές ότι η κρίση που προκλήθηκε από τη νόσο COVID-19 δημιουργεί μια έκτακτη κατάσταση που θέτει σημαντικές προκλήσεις τόσο για τους πολίτες όσο και για τις αρχές και η οποία μπορεί να δημιουργήσει καταστάσεις στο πλαίσιο των οποίων η τήρηση των υποχρεώσεων που προβλέπονται από το ενωσιακό δίκαιο καθίσταται προσωρινά αδύνατη ή υπερβολικά δυσχερής.

Για τον λόγο αυτόν, η διαφύλαξη της αποτελεσματικής πρόσβασης στη δικαιοσύνη θα πρέπει να αποτελεί σημαντικό κριτήριο κατά την αξιολόγηση των ακόλουθων θεμάτων: εάν έχει λήξει μια προθεσμία και ποιες οικονομικές συνέπειες ενδέχεται να προκύψουν από τη λήξη της.

Για παράδειγμα, οι γενικότεροι περιορισμοί στην κοινωνική ζωή που επηρεάζουν τα δικαστήρια αλλά και τις ταχυδρομικές υπηρεσίες, καθώς επίσης τη δυνατότητα επικοινωνίας με δικηγόρο και τη δυνατότητα σύνταξης υπομνημάτων προς υποβολή σε δικαστήριο, θα μπορούσαν να διακυβεύσουν την πρόσβαση των πολιτών στη δικαιοσύνη. Κατά συνέπεια, και ανάλογα με τις ειδικές περιστάσεις κάθε υπόθεσης, θα μπορούσε να θεωρηθεί δικαιολογημένος ο μη συνυπολογισμός του χρονικού διαστήματος κατά το οποίο διαρκεί η κρίση στις δικονομικές προθεσμίες. Αυτό μπορεί να διαφέρει ανάλογα με την εκάστοτε περίπτωση: αν τα δικαστήρια λειτουργούν κανονικά για επείγουσες υποθέσεις οικογενειακού δικαίου, διότι οι υποθέσεις αυτές έχουν προτεραιότητα, μπορεί κανείς να επιμείνει στην τήρηση των συνήθων προθεσμιών.

Κατά τη σχετική αξιολόγηση, η απόφαση κράτους μέλους για διακοπή προθεσμιών βάσει του εθνικού δικαίου μπορεί να αποτελέσει σημαντικό σημείο αναφοράς (έστω και αν, από νομικής απόψεως, η εν λόγω απόφαση δεν επηρεάζει άμεσα τις προθεσμίες που προβλέπονται από το ενωσιακό δίκαιο) προκειμένου να εξεταστεί αν η αποτελεσματική πρόσβαση στη δικαιοσύνη εμποδίζεται σε τέτοιο βαθμό ώστε η αναστολή των προθεσμιών να μπορεί επίσης να θεωρηθεί δικαιολογημένη και για τις προθεσμίες που προβλέπονται από το ενωσιακό δίκαιο.

[1] Ιδίως όσον αφορά τη συνεργασία μεταξύ αρχών ή δικαστηρίων, οι προθεσμίες που προβλέπονται, για παράδειγμα, από το άρθρο 6 του [κανονισμού 1393/2007](#) για την αποστολή του αποδεικτικού παραλαβής από την υπηρεσία παραλαβής, ή από το άρθρο 13 παράγραφος 4 της [οδηγίας 2003/8/ΕΚ](#) για το ευεργέτημα πενίας.

[2] Βλέπε άρθρο 11 παράγραφος 3 του [κανονισμού Βρυξέλλες ΙΙα](#) ή άρθρο 18 του [κανονισμού για την ευρωπαϊκή διαταγή δέσμευσης λογαριασμού](#).

[3] Βλέπε, για παράδειγμα, το άρθρο 15 παράγραφος 5 του [κανονισμού Βρυξέλλες ΙΙα](#), το οποίο θέτει προθεσμία 6 εβδομάδων στο δεύτερο δικαστήριο για να κηρύξει εαυτό αρμόδιο (διαφορετικά, το δικαστήριο που έχει επιληφθεί πρώτο εξακολουθεί να ασκεί τη δικαιοδοσία του), το άρθρο 8 του [κανονισμού για την επίδοση και την κοινοποίηση πράξεων](#), το οποίο θέτει στον παραλήπτη προθεσμία μίας εβδομάδας για να αρνηθεί την παραλαβή της πράξης, το άρθρο 19 παράγραφος 2 του [κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής](#), το οποίο τάσσει προθεσμία 45 ημερών για την υποβολή αίτησης ελέγχου της απόφασης περί διατροφής κ.λπ.

ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ (ΔΙΚΑΙΟ ΠΕΡΙ ΑΦΕΡΕΓΓΥΟΤΗΤΑΣ)

Η πανδημία COVID-19 και η διακοπή της λειτουργίας μεγάλων τμημάτων της οικονομίας έχουν οδηγήσει σε δραστική μείωση των ταμειακών ροών των εταιρειών και σε κίνδυνο μαζικών πτωχεύσεων. Στον πίνακα που ακολουθεί παρέχεται επισκόπηση των μέτρων που ελήφθησαν από τα κράτη μέλη για την αντιμετώπιση της κατάστασης αυτής και για την αποτροπή της πτώχευσης βιώσιμων επιχειρήσεων λόγω του προσωρινού αυτού κλυδωνισμού. Τα μέτρα αυτά μπορεί να αφορούν: το ουσιαστικό πτωχευτικό δίκαιο, συμπεριλαμβανομένης της αναστολής του καθήκοντος (για τους οφειλότες) και της δυνατότητας (για τους πιστωτές) να υποβάλλουν αίτηση για κήρυξη πτώχευσης ή αναστολή εκτέλεσης απαιτήσεων ή καταγγελίας συμβάσεων, το δικονομικό πτωχευτικό δίκαιο και ειδικότερα τις διατάξεις που αφορούν τη διακοπή δικαστικών διαδικασιών, χρονικών περιόδων και διαφόρων ειδών προθεσμιών, καθώς και πρόσθετα μέτρα που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με καταστάσεις πτώχευσης (αφερεγγυότητας) επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων, όπου αυτό υποδεικνύεται από τα κράτη μέλη, ευρύτερων μέτρων που βοηθούν τους επιχειρηματίες να ξεπεράσουν τις οικονομικές δυσχέρειες τις οποίες προκαλεί η πανδημία COVID-19.

Επιλέξτε τη σημαία της αντίστοιχης χώρας για να λάβετε λεπτομερείς πληροφορίες για τη χώρα αυτή.

Τελευταία επικαιροποίηση: 21/06/2023

Για τη διαχείριση αυτής της ιστοσελίδας υπεύθυνη είναι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην παρούσα σελίδα δεν απηχούν κατ' ανάγκη την επίσημη θέση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Παρακαλείσθε να συμβουλευθείτε την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου σχετικά με το καθεστώς πνευματικής ιδιοκτησίας που διέπει τις σελίδες των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων.